

ASOCIACIJOS LATGA RIZIKOS VALDYMO TVARKOS APRAŠAS

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

- 1.1. Asociacijos LATGA (toliau – LATGA) kolektyvinio administravimo veiklos rizikos valdymo aprašas (toliau – Aprašas) nustato rizikos valdymo principus ir įgyvendinimo gaires.
- 1.2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymu, bei ISO 31000 Rizikos valdymo standarto nuostatomis.
- 1.3. Aprašą tvirtina ir keičia LATGA visuotinis narių susirinkimas. Aprašas ir jo pakeitimai įsigalioja kitą dieną po jo patvirtinimo LATGA visuotiniame narių susirinkime.
- 1.4. Už Apraše nurodytos tvarkos įgyvendinimą atsakinga Asociacijos LATGA administracija savo kompetencijos ribose.
- 1.5. LATGA administracija taip pat yra įgaliojama atnaujinti Rizikos valdymo tvarkos aprašą, kai to reikalauja aplinkybės. Pakeitimai yra tvirtinami artimiausiame LATGA visuotiniame narių susirinkime.

2. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

Įvykis – konkrečių aplinkybių derinys.

Pasekmė – įvykio rezultatas

Poveikis – veikimo reiškinys, rezultatas.

Rizika – įvykio tikimybė ir jo pasekmių derinys. (Terminas rizika paprastai naudojamas tada, kai yra bent jau neigiamų pasekmių tikimybė).

Tikimybė – įvykio tikimumo laipsnis.

Šaltinis – elementas arba veiksmas, potencialiai galintis turėti pasekmių.

3. RIZIKOS VALDYMO PRINCIPAI

Rizikos valdymo **tikslas** yra **sukurti** Asociacijos LATGA savo nariams **kuriamos vertės apsaugą**. Asociacijos LATGA organizuodama rizikos valdymo tvarką vadovaujasi žemiau išvardintais pagrindiniais Rizikos valdymo principais:

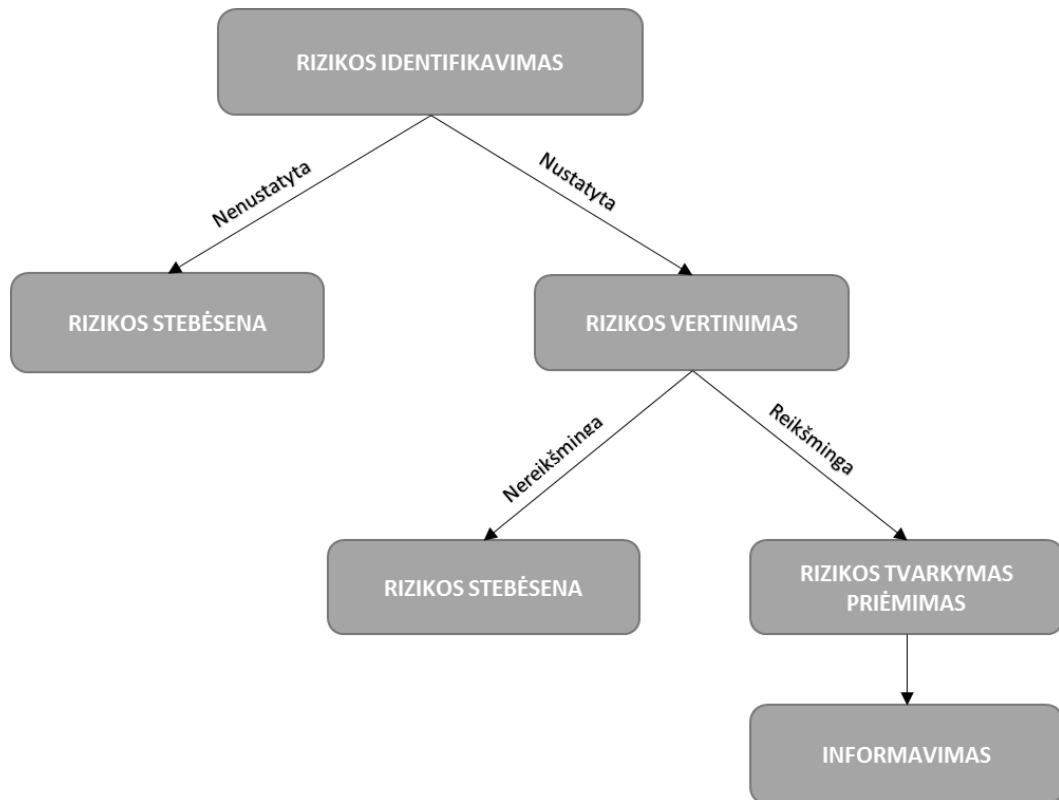
- 3.1. *Proporcingumo* – Rizikos valdymo veikla turi būti proporcinga rizikos lygiui, su kuriuo susiduria Asociacija.
- 3.2. *Suderinamumo* – Rizikos valdymo veikla turi būti suderinta su kitomis Asociacijoje vykdomomis veiklomis.
- 3.3. *Visapusiškumo* – Rizikos valdymo veikla turi būti išsami ir visapusiška, kad būtų veiksminga.
- 3.4. *Integralumo* – Rizikos valdymo veikla turi būti neatsiejama Asociacijos veiklos dalis.
- 3.5. *Dinamiškumo* – Rizikos valdymo veikla turi būti dinamiška ir atitinkamai keičiama paaiškėjus naujoms sąlygoms ar aplinkybėms.

Svarbu suprasti, jog rizikos valdymo sprendimai yra priimami vadovaujantis:

- galimai patikimiausia, bet ne absoliučiai tikslia, informacija;
- visada yra įtakojami žmogiškojo ir kultūrinio faktoriaus;
- turi užtikrinti nuolatinį tobulėjimą.

4. RIZIKOS VALDYMO PROCESAS

Asociacijos LATGA rizikos valdymo procesas apima sistemingą politikos, procedūrų ir praktikos taikymą. **Procedūra atliekama pagal 1 paveiksle pateiktą schemą** paaiškėjus naujoms aplinkybėms galinčioms įtakoti Asociacijos veiklą ir/ar nustatytų tikslų įgyvendinimą. Rizikų valdymo procesas atliekamas pagal žemiau išvardintus punktus.

1 pav. Rizikos valdymo procesas

4.1. RIZIKOS IDENTIFIKAVIMAS.

4.1.1. Nustatomos silpnosios Asociacijos vietos.

4.1.2. Identifikuojama su kokiomis rizikomis galima susidurti veikloje. Rizikos identifikavimui naudojamas kontrolinio sąrašo metodas. Sąrašas yra pateiktas šio aprašo priede Nr.1. Sąrašas nėra baigtinis, paaiškėjus naujoms rizikų rūšims sąrašas yra papildomas.

4.2. RIZIKOS VERTINIMAS.

Rizikos analizės pradiniam etape svarbu:

- nustatyti ir įgalinti atsakingus asmenis atlikti rizikos analizę;
- apibrėžti analizės tikslus ir apimtį;
- identifikuoti galutinius analizės vartotojus;
- parinkti rizikos kriterijus, nurodant priimtina rizikos dydį ir rūšį;
- svarbu tinkamai pasirinkti informacijos šaltinius, jų privalumus ir trūkumus. Informacijos šaltiniai gali būti vertinami pagal tikslumą, tinkamumą ir patikimumą. Pagal tikslumą informacijos šaltiniai grupuojami į pirminius, antrinius ir tretinius. Svarbu tinkamai parinkti informacijos šaltinius bei jų tikslumo lygį;
- nustatyti kriterijus pagal kuriuos vertinamas rizikos laipsnis ir jų įtaka sprendimų priėmimui;
- nustatyti analizės pabaigos datą.

5. RIZIKOS TVARKYMAS, PRIĖMIMAS

5.1. Remiantis rizikos analize ir vertinimu Vadovybė turi priimti egzistuojančių rizikų tvarkymo strategiją. Rekomenduojama sudaryti rizikos valdymo portfelį. Toks portfelis leidžia inventorizuoti visas galimas rizikas ir kompleksiskai numatyti atsaką į juos būdus, bei reikiamus išteklius.

Atsakas į riziką skirstomas į žemiau išvardintas kategorijas:

- vengimas – rizikos priežasties pašalinimas ar alternatyvaus būdo parinkimas tikslui įgyvendinti;
- rizikos perleidimas – rizikos poveikio ar tikimybės sumažinimas perleidžiant dalį rizikos trečiosioms šalims.
- rizikos toleravimas, prisiėmimas – susidorojimas su poveikiu, nes nėra taupios galimybės sumažinti riziką iki priimtino lygio.
- rizikos mažinimas – imamasi veiksnių norint sumažinti rizikos tikimybę iki priimtino lygio.

5.2. Pasirinkus rizikos mažinimą Vadovybė turi parengti rizikos tvarkymo planą. Svarbu suprasti, jog rizikos mažinimas yra integruotas procesas, kuris tiek tiesiogiai tiek netiesiogiai susijęs su visa Asociacijos valdymo, veiklos procesų ir operacijų struktūra.

5.3. Rizikos tvarkymo plane apibrėžiami veiksmai, jų įgyvendinimo pabaigos data bei vykdytojai.

6. RIZIKOS STEBĖSENA

6.1. Asociacijos veiklos rizikų valdymas yra nuolatinis procesas, to pasėkoje asociacijoje turi būti vykdoma rizikų stebėseną ir periodinė peržiūra, įskaitant:

- 6.1.1. informacijos planavimą, rinkimą ir analizę;
- 6.1.2. proceso kokybės ir veiksmingumo gerinimą;
- 6.1.3. rezultatų įtraukimą į valdymo, vertinimo ataskaitų rengimą;
- 6.1.4. savalaikis informacijos pateikimas sprendimų priėmimui.

7. INFORMAVIMAS APIE RIZIKĄ

7.1. Asociacijos LATGA administracija laisva forma informuoja savo narius apie per ataskaitinį laikotarpį rizikos valdymo procese nustatytus reikšmingus veiksnius įtakojančius Asociacijos veiklą.

Žemiau yra pateiktos gairės, kokia informacija (jei ji aktuali) turėtų būti atskleista:

- rizikos tvarkymo priemonių įgyvendinimo apžvalga;
- svarbiausių grėsmių ir galimybių sąrašas;
- suvaldytos rizikos apžvalga;
- išsami informacija apie visas aktualias rizikas, atsižvelgiant į rizikos laipsnį;
- rizikos tvarkymo planas;
- rekomendacijas

8. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

8.1. Ši tvarka įsigalioja 2019 m. balandžio xx d.

8.2. Šios tvarkos įgyvendinimui ir priežiūrai gali būti pasitelkti tretieji asmenys.

Priedas Nr. 1

PAVYZDINIS RIZIKŲ SĄRAŠAS

RIZIKOS RŪŠIS	SRITIS
VEIKLOS RIZIKA	LR įstatyminė bazė Tarptautiniai teisiniai reglamentai Darbuotojų kvalifikacija Darbo sauga IT sistema
FINANSINĖ RIZIKA	Finansinės apskaitos reglamentavimo norminiai aktai Palūkanų norma

	Valiutų kursai Finansavimo sąlygos Infliacija Vidaus kontrolė Sukčiavimai Esami įsipareigojimai Investiciniai sprendimai Likvidumo ir pinigų srautų valdymas
RINKOS RIZIKA	Sutartys Intelektinė nuosavybė Asmens duomenų apsauga Sukčiavimai
REPUTACINĖ RIZIKA	Viešoji nuomonė Priežiūros veiksmai Konkurentų veiksmai Valdybos sudėtis Kontrolės procedūros